

Наталія ГРИНИЦЕ
(Дрогобич, Україна)

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Творчість відіграє важливу роль у формуванні особистості дошкільника. Розвиток творчих здібностей у дітей сприяє не лише формуванню унікальних індивідуальних рис, але і розвитку критичного мислення, винахідливості та самовираження. Одним з найважливіших аспектів творчого розвитку є стимулювання допитливості та дослідницького підходу до вивчення світу. Дошкільники повинні мати можливість експериментувати, спостерігати і робити висновки. Важливо сформувати у дітей бажання не лише отримувати інформацію, а й активно взаємодіяти з нею, розвиваючи власні здібності та творчий потенціал.

У дослідженні С. Архипової зазначено, що: «творчі прояви в дитини спостерігаються досить рано, це зумовлено тим, що кожна дитина індивідуальна; для дитячої творчості характерними є непередбачуваність, спонтанність; і в творчій, і в будь-якій іншій діяльності дитині властиві всеохоплююча допитливість, дослідження світу: від «що це таке» до «хочу все знати»; дитині властивий потяг до казок, віршів, музики, картин, загалом – до мистецтва; дитяча творчість, як правило, пов'язана з грою, що є провідним видом діяльності дитини дошкільного віку; творчість вимагає створення певних умов, за яких дитина почуватиметься вільною від впливу дорослого; креативність є однією з базових характеристик дитини дошкільного віку, що характеризує активну позицію особистості, готовність ухвалювати миттєві рішення, допитливість, тощо» [1, с. 44].

Ігрові ситуації, спрямовані на розвиток уяви та творчого мислення, відіграють важливу роль у формуванні позитивного відношення до

власного навчання. Звісно, існує безліч ігор, які можуть сприяти творчому розвитку дітей дошкільного віку. Так, напр. малювання за музикою – це чудовий спосіб розвивати творчість дошкільників. Підключіть різні жанри музики та дайте їм можливість творити малюнки, що відображають їхні почуття та уявлення. Виготовлення масок – ще один захопливий спосіб розвивати творчість. Дітям можна запропонувати різні матеріали, такі як папір, гофрокартон, пластилін, і заохотити створити власні унікальні маски. Це не лише сприятиме розвитку художньої майстерності, але й уможливить виражати свої почуття та емоції через створення символічних образів.

Цікавою для дошкільників є гра «Зроби свій власний світ» сприяє розвитку уяви та творчості. Надайте дітям папір, клей, фарби та іграшки, і нехай вони створюють власний уявний світ, використовуючи ці матеріали. Також, гра «Розфарбовування каменів», необхідно запропонувати дошкільникам гладкі камені та надати фарби, щоб вони могли створювати на них малюнки. Ця діяльність сприяє розвитку моторики рук та зорово-просторового сприйняття, а також розвиває естетичний смак.

Малювання, ліплення, музичні експерименти та інші види мистецької творчості сприяють не лише фізичному розвитку дитини, але і стимулюють розвиток її творчої індивідуальності. Мистецька діяльність є не тільки засобом втілення творчих ідей, але й важливим компонентом загального розвитку особистості дитини. Як зазначає Н. Кривошея, різноманітні форми мистецької творчості, такі як малювання, ліплення, музичні експерименти, а також танці та театр, відкривають безмежні можливості для вираження емоцій, уявлень та індивідуальних переживань [2, с. 426]. Проведення часу в мистецькій діяльності допомагає розвивати не лише тілесні навички, але і когнітивні функції. Наприклад, малювання сприяє розвитку координації рухів і вдосконаленню моторики

рук. Ліплення з глини розвиває тактильні відчуття та просторову уяву. Музичні експерименти сприяють розвитку слуху та музичного смаку.

На увагу заслуговують також творчі ігри, які розвивають комунікативні навички. Дозвольте дітям виготовити власні ляльки та створити власні історії і вистави. Це сприяє не лише творчій енергії, але і вдосконаленню мовленнєвих та соціальних навичок. Гра «Склади свою історію» із картками з різними зображеннями сприяє розвитку творчого мислення. Дошкільники зможуть скласти власні історії, використовуючи картки з об'єктами, тваринами та людьми. Це допоможе їм розвинути логічне мислення і творчо висловлювати свої думки. Допитливість дитини розкривається через постійне прагнення вивчати світ, задавати питання та знаходити відповіді. Основна мета стимулювання цього аспекту творчого розвитку полягає в тому, щоб розвивати у дітей навички самостійного мислення й аналізу. Діти повинні мати можливість висловлювати свої думки, робити висновки на основі власних спостережень та досліджень.

Однак найважливішим аспектом мистецької діяльності є її вплив на творчу індивідуальність дитини. Кожен експеримент чи творчий процес є своєрідним вираженням унікальних рис особистості. Важливо надати дитині можливість вільно експериментувати та виражати свої ідеї без страху перед критикою. На думку О. Листопад, мистецька діяльність також вчить дітей сприймати світ навколо, розвивати уяву та креативне мислення. Вона сприяє формуванню критичного погляду, розвиває вміння сприймати різноманітні точки зору та шукати нові шляхи вирішення проблем [3, с. 79].

Розвиток комунікативних навичок також є важливим у творчому процесі та в особистісному зростанні дошкільника. Здатність ефективно виражати свої думки, спілкуватися та співпрацювати з іншими стає важливим елементом успішного творчого розвитку, особливо в контексті сучасного світу, де взаємодія та обмін ідеями стають все більш важливими

аспектами життя. Участь у спільних проєктах, творчих групах та командних завданнях сприяє взаємодії, обміну ідеями та розвитку спільної творчості. В таких умовах діти навчаються слухати інших, висловлювати свої думки, аргументувати свої погляди та шукати компроміси.

Розвиток комунікативних навичок також допомагає дітям розвивати критичне мислення. У взаємодії з іншими вони навчаються аналізувати ідеї, виражати свої судження та висловлювати обґрунтовані погляди. Це стає основою для розвитку творчого мислення та здатності до інновацій. У підсумку, комунікативні навички визначають не лише успішність у соціальній сфері, але й впливають на творчий потенціал особистості. Групова робота та взаємодія з іншими дітьми сприяють формуванню власної ідентичності, розширенню кругозору і вдосконаленню навичок, які стануть основою для подальшого успіху в будь-якій сфері життя.

Таким чином, творчий розвиток здібностей дошкільників – це багатогранний процес, що включає в себе ігрові та мистецькі елементи, дослідницький підхід та розвиток комунікативних навичок. Забезпечення цих умов у навчальних та виховних інституціях сприяє створенню оптимального середовища для розвитку творчості й унікальної особистості кожної дитини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архипова С., Кушнірик Н. Методика розвитку творчих здібностей у дітей дошкільного віку. *Педагогічні науки*. 2009. Вип. 2. С. 41–48.
2. Кривошея Н. Педагогічні умови розвитку творчих музичних здібностей у дітей старшого дошкільного віку. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 18. С. 425–429.
3. Листопад О. Творчі завдання як засіб розвитку творчих здібностей старших дошкільників. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2011. Вип. 23. С. 78–81.